

NORGES HØYESTERETT

Den 8. april 2010 avsa Høyesterett dom i

HR-2010-00583-A, (sak nr. 2009/1980), straffesak, anke over dom,

I.

A (advokat Odd Rune Torstrup)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (statsadvokat Tormod Haugnes)

II.

Den offentlige påtalemyndighet (statsadvokat Tormod Haugnes)

mot

A (advokat Odd Rune Torstrup)

B (advokat Anders Brosveet)

C (advokat Inger Marie Sunde)

STEMMEGIVNING :

- (1) Dommer **Tjomsland**: Saken gjelder straffutmålingen for tre domfelte med ulike roller ved innførsel av ca. 24 kg amfetamin.
- (2) Stavanger tingrett avsa 15. mai 2009 dom som – i forhold til de tre som er parter i saken for Høyesterett – hadde slik domsslutning:

”1. C, født 19.10.1980, dømmes for overtredelse av straffeloven § 162, 1. og 3. ledd 1. punktum jf 5. ledd, straffeloven § 162, 1. ledd, straffeloven § 317, 4. ledd jf

1. ledd, vegtrafikkloven § 31, 1-3. ledd jf § 22, 1. ledd og legemiddeloven § 31, 2. ledd jf § 24, 1. ledd, sammenholdt med straffeloven §§ 62, 1. ledd og 63, 2. ledd, til fengsel i 8 – åtte – år og 6 – seks – måneder.
2. C tilkommer fradrag i fengselsstraffen med 350 – trehundreogfemti – dager utholdt varetektsfengsel.
3. C dømmes til å tåle inndragning av utbytte med kr. 1.500.000,- – kronererenmillionfemhundretusen –.
4. C dømmes til tap av føreretten for motorvogn for 1 – ett – år og 6 – seks – måneder. Hvis førerkortet har vært midlertidig beslaglagt, kommer beslagstiden til fradrag i tapstiden. Det må avlegges full ny førerprøve som vilkår for gjenerverv av førerett.
5. A, født 11.08.1979, dømmes for overtredelse av straffeloven § 162, 1. ledd og 3. ledd 1. punkt jf 5. ledd og legemiddeloven § 31, 2. ledd jf § 24, 1. ledd, sammenholdt med straffeloven §§ 62, 1. ledd og 63, 2. ledd, til fengsel i 7 – syv – år.
6. A skal ha fradrag i fengselsstraffen med 335 – trehundreogtrettifem – dager for utholdt varetektsfengsel.
7. A dømmes til å tåle inndragning av utbytte på kr. 250.000,- – kronertohundreogfemtifem – titusen –.
8. B, født 30.01.1950, dømmes for overtredelse av straffeloven § 162, 1. ledd og 3. ledd 1. punkt jf 5. ledd til en straff av fengsel i 10 – ti – år.
9. B skal ha fradrag i fengselsstraffen med 391 – trehundreogniittien – dager for utholdt varetektsfengsel.
10. B dømmes til å tåle inndragning av en ----- registrert Ford Mondeo motorvogn med registreringsnummer -----.”

(3) Statsadvokatene i Rogaland anket dommen til Gulating lagmannsrett når det gjaldt straffutmålingen for C og A. Også B anket over straffutmålingen.

(4) Gulating lagmannsrett avsa 23. oktober 2009 dom med slik slutning:

- ”1. Påtalemyndighetens anke vedrørende C forkastes.
2. Påtalemyndighetens anke vedrørende A forkastes.
3. I tingrettens dom gjøres følgende endring vedrørende B:

Straffen settes til fengsel i 9 – ni år. Til fradrag i straffen går 562 – femhundreogsekstio – dager for utholdt varetektsfengsel.”

(5) Statsadvokatene i Rogaland har anket til Høyesterett over straffutmålingen for de tre som omfattes av lagmannsrettens dom. Det anføres først og fremst at lagmannsretten har lagt til grunn et for mildt straffenivå for befatning med det aktuelle kvantum amfetamin. Videre gjøres det gjeldende at lagmannsretten ikke i tilstrekkelig grad har vektlagt de sentrale roller som C og A hevdes å ha hatt i opplegget, og dessuten at rettens behandling av spørsmålet om tilståelsesrabatt for disse to er upresis. Også A har anket over straffutmålingen. Han mener at lagmannsretten har tillagt ham en for sentral rolle i saken, og at den har lagt for liten vekt på tilståelsen.

(6) *Jeg er kommet til at straffen for C og A bør skjerpes, mens anken i forhold til B bør forkastes.*

(7) C innførte i tidsrommet 9. desember 2007 til 28. juni 2008 ved seks anledninger til sammen 24 kg amfetamin til Norge. Av dette har han oppbevart 16 kg, hvorav han solgte 8 kg til flere personer i X-området, deriblant 3,3 kg til A. De resterende 8 kg leverte han til en person som oppgjør for spillegjeld. De to siste leveringene – som ble beslaglagt på

Y – var hver på 8 kg amfetamin, men tingretten kom til at Cs forsett bare omfattet 4 kg pr. levering.

- (8) C har vært helt sentral i organiseringen av mottaket, oppbevaringen og videresalget av amfetaminen. Han hadde kontakt med bakmenn i Z og inngikk avtale med dem om hver enkelte innførsel. Han avtalte også det enkelte mottak. Ved de fire første leveransene ble 4 kg amfetamin levert av B ved leiligheten til A i X. Amfetaminen ble lagret i et lokale som lå i nærheten av denne leiligheten.
- (9) Opplegget må anses som en profesjonelt organisert narkotikavirksomhet med bakmenn, kurervirksomhet til Norge og med mottaks- og salgsapparat i X-området. Det er etter mitt syn treffende å karakterisere C som virksomhetens hovedmann i Norge.
- (10) Prøver tatt av enkelte av de amfetaminpartier som ble beslaglagt, viser en varierende styrkegrad fra 18 til 29 prosent – med en hovedtyngde på 26 prosent – amfetaminsulfat. Dette innebærer at den beslaglagte amfetaminen er i den nedre delen av normalområdet, men dette får ikke særlig betydning ved straffutmålingen, jf. Rt. 2008 side 1373.
- (11) Ved straffutmålingen i narkotikasaker legges det særlig vekt på hvilken type stoff det er tale om, størrelsen av det aktuelle partiet og den rollen vedkommende har hatt i opplegget. Innførsel og salg straffes strengere enn oppbevaring og kjøp, jf. Rt 2008 side 906 (avsnitt 10) med videre henvisninger. Jeg finner – som lagmannsretten – at dommene i Rt. 2003 side 52 og Rt. 2008 side 1373 er de avgjørelsene som gir best veiledning ved fastsettelsen av straffenivået i denne saken.
- (12) Lagmannsretten uttaler at innførsel av 24 kg amfetamin for en hovedmann uten korrigeringer, ligger noe høyere enn ti års fengsel. Retten viser i den forbindelse til dommen i Rt. 2003 side 52. Høyesteretts flertall tok der utgangspunkt i en fengselsstraff på ti år for en person som hadde hatt en sentral rolle i organiseringen av oppbevaring og forsøk på innførsel av 24 kg amfetamin. Herværende sak skiller seg fra dommen i Rt. 2003 side 52 blant annet ved at C i tillegg til innførselen har videredistribuert 16 kg av amfetaminen. Det er imidlertid – som påpekt av forsvarerne – en misforståelse når lagmannsretten uttaler at dommen i Rt. 2003 side 52 var en etterskuddsdom. Den var en fellesdom med en tidligere dom – inntatt i Rt. 2001 side 58 – på to års fengsel for blant annet overdragelse av 220 gram amfetamin. Men saken fra 2001 må ha hatt liten betydning ved den samlede straffutmålingen i dommen i Rt. 2003 side 52.
- (13) Viktigere i denne sammenheng er det etter mitt syn at Høyesterett i den atskillig nyere dommen i Rt. 2008 side 1373 la til grunn at straffen for innførsel av 14 kg amfetamin med en styrkegrad innenfor normalområdet som utgangspunkt vil ligge på omkring ni års fengsel før det blir justert for om vedkommende hadde hatt en sentral eller perifer rolle. Det ble i den avgjørelsen vist til at Høyesterett i dommen i Rt. 2007 side 813 hadde uttalt at straffenivået for innførsel av 9,6 kg amfetamin som utgangspunkt ligger mellom syv og åtte års fengsel.
- (14) Forsvareren har vist til dommene i Rt. 2005 side 1453 og Rt. 2008 side 1686. Jeg kan imidlertid ikke se at disse avgjørelsene gir særlig veiledning for herværende sak. I den første saken – hvor hovedspørsmålet var betydningen av et tilsagn fra påtalemyndigheten om en bestemt straffepåstand – uttalte Høyesterett at straffen for blant annet innførsel av 453 kg hasj, salg av 358 kg hasj og kjøp og salg av i alt 17,5 kg amfetamin ville ligge på

- omkring 15 års fengsel som var maksimumstraffen for en overtredelse av straffeloven § 162 tredje ledd første punktum. Jeg bemerker i den forbindelse at selv om strafferammen med grunnlag i bestemmelsen i straffeloven § 62 i den saken ble hevet, må det her sees hen til at det når straffen blir så høy som der var tilfellet, vil det skje en meget betydelig utflating av straffenivået ved økt kvantum. Saken i Rt. 2008 side 1686 gjaldt spørsmålet om hvilken betydning et usedvanlig langt tidsforløp skulle ha ved straffutmålingen, og den kaster etter mitt syn ikke noe lys over straffutmålingen i herværende sak.
- (15) I tillegg til narkotikaforbrytelsene er C dømt for ved til sammen 20 anledninger å ha mottatt 5 768 kartonger sigaretter og 220 liter vodka, som var ulovlig innført fra Z til Norge. Han videresolgte dette til forskjellige personer. Et tilsvarende grovt heleri er omhandlet i dommen i Rt. 2003 side 1181, der det ble idømt en straff av fengsel i ett år. Heleriet har hatt et så stort omfang og er blitt utført ved så mange anledninger at det også i en sak som dette bør tillegges en viss vekt ved straffutmålingen, selv om det selvsagt er narkotikaforbrytelsene som vil være det helt dominerende.
- (16) I denne saken må straffen for C som var hovedmannen i Norge, som utgangspunkt settes en del høyere enn det utgangspunktet som kom til uttrykk i dommen i Rt. 2008 side 1373. Jeg finner at straffen for C som utgangspunkt bør settes til fengsel i 12 år.
- (17) C har erkjent straffeskyld og tilstått samtlige forhold i tiltalebeslutningen og skal ha tilståelsesrabatt etter straffeloven § 59 andre ledd. Tilståelsen kom i andre og tredje politiavhør uten at han ble gitt innsyn i saksdokumentene, men han var i store trekk gjort kjent med hva A hadde forklart. Han bidro med opplysninger om egne forhold og opplysninger om hvem som kjøpte 8 kg av amfetaminen. Det synes å være enighet om at det var forklaringen fra C som var grunnlaget for at det ble reist tiltale mot ham for de fire første leveransene. Når det gjelder de to siste leveringene, må det derimot legges til grunn at C ville blitt domfelt også uten sin tilståelse. I den straffen som disse leveringene – isolert sett – ville medført og som her må ligge i bunnen ved straffutmålingen, skal det bare gjøres fradrag for den prosessøkonomiske gevinst av tilståelsen.
- (18) Aktor har fremholdt at det var Cs forklaring som førte til at domfellelsen for de to siste leveringene på grunn av manglende forsett ble begrenset til 4 kg pr. levering, og at det derfor må legges til grunn at domfellelsen uten hans forklaring ville ha omfattet innførsel av til sammen 16 kg amfetamin, og at det derfor ikke er grunnlag for noen tilståelsesrabatt. Jeg kan ikke se at det kan være riktig å bygge på en slik betraktning ved fastsettelsen av tilståelsesrabatten. En straffutmåling må alltid bygge på det vedkommende er funnet skyldig i. Også i denne relasjon må retten derfor bygge på at de to siste leveringene gjelder 4 kg.
- (19) Jeg er kommet til at straffen for C bør settes til fengsel i 9 år og 6 måneder.
- (20) A er funnet skyldig i å ha medvirket til innførsel av det samme kvantum – 24 kg – amfetamin som C. Han har også medvirket til oppbevaringen av 16 kg av amfetaminen. I tillegg er han dømt for å ha kjøpt 3,3 kg av amfetaminen av C for 80 000 kroner pr. kg, hvorav en vesentlig del er videresolgt.
- (21) A hadde en viktig rolle i mottaket av amfetaminpartiene, og har hatt en sentral rolle ved oppbevaringen av stoffet. Etter forutgående avtale om innførsel av amfetaminen stilte han

et lokale til disposisjon for mottak og oppbevaring. Han deltok også i utblandingen av noe av stoffet. A har imidlertid ikke hatt noen del i ledelsen og organiseringen av innførselen. Han har vært underordnet C og er – ifølge tingretten – blitt utnyttet av ham.

- (22) Jeg finner – hensett til dommen i Rt. 2008 side 1373 – at straffen for A som utgangspunkt ville vært fengsel i 10 år.
- (23) Kort tid etter at han ble pågrepet medvirket A til oppklaring av både sin egen og Cs rolle i saken. Denne tilståelsen ga han uten innsyn i sakens dokumenter og uten kjennskap til hvilke bevis politiet hadde ut over rester av narkotika som ble funnet i det redskapsrommet han disponerte. Jeg viser ellers til det jeg tidligere har uttalt om skillet mellom de tilfeller tilståelsen har vært avgjørende for domfellelsen og de tilfeller hvor den bare har hatt prosessøkonomisk betydning. Jeg legger til grunn at A også uten tilståelsen ville blitt domfelt for 4 kg av den siste innførselen av amfetamin og kjøpet av 3,3 kg amfetamin.
- (24) Jeg er etter dette kommet til at straffen for A bør settes til fengsel i 8 år.
- (25) B brakte som kurér ved fem anledninger til sammen 23,8 kg amfetamin, ca. 1 000 tabletter ecstasy og 490 gram hasj fra Z til Norge. For hans vedkommende er det lagt til grunn at forsettet omfattet hele den femte leveringen på 8 kg.
- (26) B har hatt en underordnet rolle i narkotikahierarkiet. Men han har som kurér vist et fast forbrytersk forsett ved å foreta fem innførsler til Norge i et tidsrom over flere måneder, og han har hatt en viktig rolle ved innførselen av partiene.
- (27) B har ikke avgitt tilståelse i saken. Han har forklart seg til politiet, men bare erkjent straffeskyld og gitt opplysninger om den innførsel hvor han ble pågrepet med narkotika i bilen. Han påanket imidlertid ikke skyldspørsmålet til lagmannsretten. B har påberopt seg helseproblemer. Disse forhold er imidlertid ikke av en slik karakter at de kan tillegges nevneverdig vekt i en så alvorlig straffesak som dette. B har også fremhevet at han har hatt et langt varetektsopphold som har vært relativt belastende for ham, men heller ikke dette kan ha særlig betydning i denne sammenheng.
- (28) Jeg er – for B vedkommende – blitt stående ved ikke å fravike lagmannsrettens straffutmåling på fengsel i 9 år.
- (29) Jeg stemmer for denne

D O M :

1. Vedrørende C:
I tingrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 9 – ni – år og 6 – seks – måneder med fradrag for 681 – sekshundreogåttien – dager for varetektsfengsel.
2. Vedrørende A:
I tingrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 8 – åtte – år med fradrag for 663 – sekshundreogseksstire – dager for varetektsfengsling.

3. Vedrørende B:
Anken forkastes.
- (30) Dommer **Endresen**: Jeg er kommet til at det ikke er grunnlag for å skjerpe straffen for de tiltalte C og A. Førstvoterende har etter mitt syn lagt til grunn et noe for høyt utgangspunkt for straffutmålingen for befatning med det aktuelle kvantum amfetamin. I hvert fall i et tilfelle der importen skjer ved flere leveranser og styrkegradens relevans er dokumentert ved at stoffet faktisk er blandet ut før videresalg, må det etter mitt syn være riktig å legge noe vekt på at styrken av stoffet var i nedre del av det som er definert som normalområdet.
- (31) Jeg tiltrer førstvoterendes prinsipielle betraktninger om betydningen av de tiltaltes tilståelser, og stemmer da for at ankene forkastes.
- (32) Jeg er enig i den faktiske beskrivelse førstvoterende har gitt av Bs rolle. Likevel har lagmannsretten etter mitt syn lagt for liten vekt på at han hadde en ren kurerfunksjon. Jeg stemmer for at straffen nedsettes til fengsel i 7 år og seks måneder.
- (33) Dommer **Matheson**: Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende, dommer Tjomsland.
- (34) Dommer **Møse**: Likeså.
- (35) Justitiarius **Schei**: Likeså.
- (36) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

1. Vedrørende C:
I tingrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 9 – ni – år og 6 – seks – måneder med fradrag for 681 – sekshundreogåttien – dager for varetektsfengsel.
2. Vedrørende A:
I tingrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 8 – åtte – år med fradrag for 663 – sekshundreogsekstire – dager for varetektsfengsling.
3. Vedrørende B:
Anken forkastes.

Riktig utskrift bekrefte: